

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions for
authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Er der allerede i Året 1729 ført en Blok af metallisk Nikkeljaern fra Diskobugten i Nord-Grønland til Europa?

K. J. V. Steenstrup

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: K. J. V. Steenstrup (1892) Er der allerede i Året 1729
ført en Blok af metallisk Nikkeljaern fra Diskobugten i Nord-Grønland til
Europa?, Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar, 14:4, 312-314, DOI:
[10.1080/11035899209447910](https://doi.org/10.1080/11035899209447910)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035899209447910>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the
information (the "Content") contained in the publications on our platform.
However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no
representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness,
or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views
expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and
are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the
Content should not be relied upon and should be independently verified with
primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any
losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages,
and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or
indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the
Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

Er der allerede i Året 1729 ført en Blok af metallisk Nikkeljærn fra Diskobugten i Nord-Grönland til Europa?

Af

K. J. V. STEENSTRUP.

Ved i Rigsarkivet at gennemgå Protokoller og Indberetninger fra de grønlandske Koloniers første Tider, er jeg truffet på følgende to Beretninger, der, som det forekommer mig, have Krav på Opmærksomhed, da de synes at vidne om, at et Exemplar af de Jærnblokke, som, først ved RINKS og senere ved NORDENSKIÖLDS Fund, have tiltrukket sig så stor Opmærksomhed, allerede da var kjendt og tillagt en vis Betydning, om end denne nærmest gik i ren teknisk Retning.

I Hovedprotokollen holden ved Nepisene af JACOB GEELMEYDEN, fra August 1729 til Juli 1730,¹ står der Fol 54 under 20de April 1730: — — — »ej heller den Steen som afvigte År er ommeldet² i Bugten³ skulde findes af Klang som en Klokke, hvilket Gouvernören⁴ mente at vilde have haft tilbage med sig, men havde erfaret af Skipper EDVART DUNCKER at samme Steen afvigte År af ham er bleven ført derfra og ligger på hans Basses Contor i Holland. Hans Basses Navn er JACOB WÜNKOP OG SÖN i Amsterdam. Og da Skipperen hørte det jeg fortrød på, at samme Steen var bortkommen siden min Ankomst,

¹ Marinens Catalog Nr 85, Pakke 590, Litra A.

² Dette Sted har jeg forgjæves eftersøgt.

³ Diskobugten.

⁴ Major PAARS.

uden mig til Kjende givende, er hans Udsigende mod mig faldet, om Borde, at Stenen var ikke af nogen Verdi, såsom ikke blev buden over 100 Gylden for Stenen. Mens berettet at Stenen havde Klang som en Klokke og var trind som en Kugle, så at alle der gav sit Vota (sagde) at den var støbt eller gegoten; men gav hvidt Skjær fra sig, dog så hård som det hårdeste Stål. Og var slaget et Stykke af udi Holland, hvor da indvortes tegnede som Jærn, men meget glimrende og hårdt. Stenen var af Störrelse så 20 Mand med stor Müje fik den om Bord og, for at fornöje mig, foregav han at endnu flere sådanne Stene skulle findes udi samme Dal, som strækker sig landværts indfra Diskobugten, men er meget større efter samme hans Beretning. Hvilke Stene nu ved den tykt liggende Sne ikke er at finde, men må og får at bero til Sommeren da sådant med mere af mig bedre kan vorde observeret og tilstrækkelig rapporteret.»

Denne lovede Indberetning findes i »Extraprotokollen» (Litra C i samme Pakke) og er afgiven under 18de Juli 1730: »Hvad endelig den anførte klingende Steen, som lige over for Disko, på det faste Land, skulde, og efter Hollændernes Beretning være at bekomme, angår, da vare vi og efter Grönlændernes Anvisning, den 21de Juni på samme Sted, hvorfra en Skipper fra Holland, navnlig GILLES SVARTS, forgangen År skal have borttaget een, samt og en Skipper, ligeledes fra Holland, navnlig JAN ERNTZ, skal have sprængt een, og medtaget Stykkerne af den til Holland; af hvilken sidste Steen lå igjen endnu nogle Stykker, som vare af lige Bonitet med de andre der liggende hele klingende Stene, nemlig god trofast Kampesteen, og kunde man ei bemærke anden Klang hos bemældte Steen end man finder ved andre söndersprængte Kampesteen. Og kunde vel tilforn forestille sig, at om ved samme Steen havde været noget at gjøre, da havde vel Hollænderne, (der ikke ere for meget trohjertige) beholdt den for dem selv og ei udråbt det for os. Den ene Steen, som Skipper GILLES SVARTS skal have bortført, skal efter Grönlændernes Beretning været Jærnerts, udi hvilket er dog noget sært; thi man skulde mene, hvor en Steen fandtes

med Erts udi, der måtte og findes flere af samme Sort, som her dog ikke sås ringeste Tegn til. Ja her var i Nærværelsen ikke en Klippe hvor man kunde tænke den at være udfalden af, men den havde lagt på en Flade af Landet, midt på en liden Slette.»

Såvel Hr Cand. med. & chir. SÖREN HANSEN som Hr Dr SCHROEDER v. d. KOLK have i Holland velvilligst anstillet Undersøgelser angående denne formentlige Jærnblok, men have ingen Underretning kunnet skaffe derom.
